

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE EDUCACIÓN
Y FORMACIÓN PROFESIONAL

INSTITUTO NACIONAL DE
TECNOLOGÍAS EDUCATIVAS Y DE
FORMACIÓN DEL PROFESORADO

MINISTERIO
DE POLÍTICA TERRITORIAL
Y FUNCIÓN PÚBLICA

Guia didàctica **GOVERN OBERT**

Educació Secundària Obligatòria

Per què naix aquesta Guia?.....	4
Qui fa aquesta Guia?	4
Què volem amb aquesta Guia?.....	5
Per què ara?	5
Govern Obert: Sobre què estem parlant?	7
Context i evolució.....	7
Principis i valors	8
La transparència i rendició de comptes	8
Definició.....	8
Com trobar o sol·licitar informació	9
Com exercim el nostre Dret d'accés?	10
La participació ciutadana	11
Definició.....	11
Com hi participem?.....	11
La col·laboració	12
En què consistix?	12
Practicant la cocreació.....	13
Resum	14
Construïrem un Institut Obert	15
Per a tindre un Institut transparent.....	15
Pas 1: Tria la informació.....	15
Pas 2: Sol·licita la informació.....	15
Pas 3: Estudia i reutilitza la informació	15
Per a tindre un Institut participatiu.....	16
Pas 1: Identifica on existix participació i on en podria haver-hi a partir d'ara	16
Pas 2: Planteja la forma de participació	16
Pas 3: Participa!	16
Pas 1: Identifica un problema on puguem sorgir espais per a la col·laboració.....	17
Pas 2: Identifica quins actors són necessaris per a la col·laboració i on es durà a terme	17
Pas 3: Posant en marxa la col·laboració	17
Ja tenim un Institut Obert. I ara, què?.....	17
Recursos: per a saber-ne més	18
Recursos electrònics.....	18
Portals de transparència:	18
Portals de Consells de transparència:.....	18
Publicacions	19

PER QUÈ NAIX AQUESTA GUIA?

El terme “**Govern Obert**” està present, i cada dia més, en les notícies dels mitjans de comunicació, en els discursos polítics, en treballs acadèmics, en les xarxes socials, etc. Es tracta d'una nova manera d'entendre el govern dels assumptes col·lectius que involucra responsables polítics en els governs i en els parlaments, però també cada persona. En definitiva, el **Govern Obert** ja forma part de les nostres vides, i ha arribat per a quedar-se.

Però, **es pot dir, aleshores, que el concepte Govern Obert és recent?** En part sí, en part no. Hi ha lleis i normes d'accés a la informació pública molt antigues. Per exemple, el cas de **Suècia** es remunta al **segle XVIII**. Al mateix temps, la tornada a la popularitat del concepte **Govern Obert** arriba amb la presentació del *Memoràndum per la Transparència i el Govern Obert* l'any 2009, la primera mesura adoptada per l'anterior president dels Estats Units d'Amèrica, **Barack Obama**.

Alhora, **l'actuació dels governs i de les administracions públiques està en un procés de transformació constant** en la societat actual, sobretot per la velocitat i la profunditat dels canvis tecnològics, socials, culturals i econòmics. D'aquesta manera, **governos i administracions públiques** de tot el món volen ser cada vegada més **transparents**, més **accessibles** i més **sensibles** a causa de les demandes i les necessitats de la ciutadania. Si aconsegueixen aquests objectius, avançaran en la direcció correcta cap a una **governança democràtica**, una major **cohesió social** i un **desenvolupament econòmic pròsper**.

El Govern Obert es basa en la transparència, la rendició de comptes, la participació i la col·laboració, les característiques de les quals coneixerem al llarg de la present guia. Es tracta d'una *nova* manera d'entendre el govern de les societats. D'aquesta manera, aquesta guia naix com una ferramenta del **III Pla de Govern Obert d'Espanya** per a l'**Aliança del Govern Obert**. Aquest document resulta de la necessitat d'involucrar tota la societat en una cultura de transparència, de rendició de comptes, de participació i de col·laboració en assumptes públics.

Per tant, l'última **finalitat** d'aquesta guia és **acostar a l'alumnat d'Educació Secundària Obligatoria els valors i principis del Govern Obert** i fer-lo partícip del procés que s'està duent a terme, en aquest moment, en molts països del món. Es pretén que entre tots i totes puga construir-se un Estat més obert i responsable, gràcies a l'existència d'una ciutadania exigent pel que fa a les accions de responsables polítics, d'assemblees legislatives, de jutges que imparteixen justícia o de persones que es dediquen a la gestió dels béns i dels serveis públics.

Data de tancament de l'elaboració: desembre 2017

QUI FA AQUESTA GUIA?

J. Ignacio Criado. És professor al Departament de Ciència Política i Relacions Internacionals, Universitat Autònoma de Madrid, i *research fellow* del Center for Technology in Government, State University of New York (SUNY at Albany). Cofundador de NovaGob i director general del

seu NovaGob.Lab, Laboratori de Govern per a la Innovació Pública. Assessora, investiga i ensenya sobre Govern Obert, administració digital, innovació pública, xarxes socials i administracions públiques, interoperabilitat i col·laboració interorganitzativa. Disposa de nombroses publicacions sobre Administració i Gestió Pública. És responsable d'assignatures sobre Innovació Pública, Govern Obert i Administració Digital, entre d'altres, en el Màster en Alta Direcció Pública de l'Institut Ortega i Gasset, el Màster de Direcció Pública de l'Institut Nacional d'Administració Pública, del Màster en Gestió Pública de la Universitat de Granada o el Màster en Democràcia i Govern de la Universitat Autònoma de Madrid.

@jicriado

Vicente Pastor. És personal d'investigació al Departament de Ciència Política i Relacions Internacionals de la Facultat de Dret de la Universitat Autònoma de Madrid. Investigador a NovaGob.Lab, Laboratori de Govern per a la Innovació Pública. Llicenciat en Ciències Polítiques i de l'Administració per la Universitat de València. Màster en Democràcia i Govern per la Universitat Autònoma de Madrid. Diplomant en Direcció i Anàlisi Política per la Universitat de València.

@vipaspa

QUÈ VOLEM AMB AQUESTA GUIA?

La guia que estàs llegint pretén aconseguir diverses metes. Amb aquest document volem:

- Fomentar el **coneixement de l'Administració** i del **Govern**.
- **Generar una consciència cívica** basada en els principis del **Govern Obert** que resulte en beneficis per a la societat.
- Compartir el **marc conceptual** comú existent relatiu al Govern Obert a nivell internacional, però també obrint la porta al debat.
- Fomentar l'**exercici de la ciutadania democràtica** i la **transparència**.
- Conèixer **bones pràctiques**, com ara d'implementació i de posada en pràctica de polítiques de **Govern Obert**.

PER QUÈ ARA?

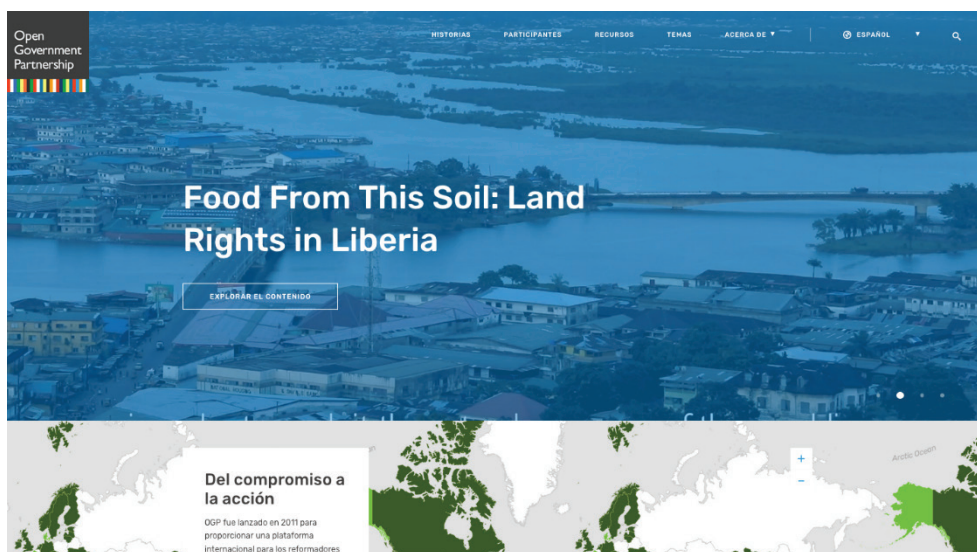
La necessitat de **Govern Obert** ha esdevingut una prioritat per a molts països del món. Els governs i les administracions públiques en contextos diferents cooperen d'una manera creixent per donar visibilitat a aquest concepte i a les seues diverses dimensions. Perquè te'n facés a la idea, l'**Aliança per al Govern Obert** és una iniciativa multilateral, en la que participen Estats, entre els quals es troba Espanya i, més recentment, 15 entitats subnacionals.

Creada l'any 2011, l'**Aliança per al Govern Obert** suma ara més de 70 països participants, entre els quals s'inclouen governs i organitzacions de la societat civil (sobretot, ONGs que promouen la transparència i la participació ciutadana). Per a ser membre de l'**Aliança per al Govern Obert**, és necessari aprovar una **Declaració de Govern Obert** (pots descarregar-la i consultar-la en l'enllaç <https://www.opengovpartnership.org/declaracion-de-gobierno-abierto>). En suma, la **transparència** i l'**obertura dels governs** ha augmentat en importància per la **difusió del concepte Govern Obert en l'àmbit polític i institucional**, així com pel que fa a l'ús en l'àmbit acadèmic i en la societat.

III Pla de Govern Obert d'Espanya i l'Aliança per al Govern Obert

Et convidem a consultar **aquest enllaç** (http://transparencia.gob.es/transparencia/transparencia_Home/index/GobiernoParticipacion/Gobierno-abierto/IIIPlan.html) que et conduirà al **III Pla de Govern Obert d'Espanya**, elaborat de manera coordinada amb l'**Aliança per al Govern Obert** (<https://www.opengovpartnership.org/>). D'aquesta manera podràs comprovar com s'estructura aquest document, quins són els objectius, les característiques principals i els àmbits sobre els quals actua, els quals es materialitzen en compromisos (actualment, els membres de l'Aliança han dut a terme més de 2.500 compromisos sobre Govern Obert). Si aprofundeixes en el contingut del document, podràs comprovar que una de les activitats proposades entre els compromisos del **III Pla de Govern Obert d'Espanya** és l'elaboració d'aquesta guia. T'atreveixes a identificar quin compromís del Pla estem complint amb l'elaboració?

Font de la imatge: <https://www.opengovpartnership.org/>

Què podem fer per a donar a conèixer el **Govern Obert** a estudiants de secundària com tu? No podem limitar-nos a explicar en què consisteix el **Govern Obert**, sinó que hem d'anar un pas més enllà i aportar-hi més conceptes com a Govern i Administració Pública, i dur a terme accions pràctiques que t'ajuden a entendre'l imaginant qüestions concretes que t'afecten cada dia, o que afecten les persones més properes a tu (família, amistats, veïns i veïnes, etc.).

Taula 1. Com acostem el Govern Obert a les aules?

A les aules:

- Fomentant la **participació** en els processos electorals dels col·legis.
- Proporcionant-hi **informació** (nombre d'alumnes per curs, planificació de classes i activitats, etc.).
- Promovent-hi la **presa de decisions** de forma col·laborativa entre l'alumnat.
- Analitzant els procediments de presa de decisions en el Consell Escolar i publicant-ne els acords.

En la vida diària:

- Generant una **consciència cívica** entre els alumnes i les alumnes basada en principis de Govern Obert.
- Acostant el coneixement del Govern i de l'Administració al col·lectiu estudiantil.

Què és el **Govern**? I l'**Administració** Pública? Com els podem diferenciar? Ambdós representen l'anomenat poder executiu.

El **Govern** és un òrgan que existeix per ordre de la Constitució **Espanyola** i té caràcter **polític**. El Govern està format per una persona que exerceix la Presidència i un nombre variable de persones que es fa càrrec dels ministeris que es creen en cada període o legislatura (normalment, cada quatre anys). També hi ha governs en cada Comunitat Autònoma.

L'**Administració** és un conjunt d'òrgans permanents que serveixen amb objectivitat els interessos gene-

rals i actuen de conformitat amb la llei. Així com hi ha nivells de govern diferents, també hi ha Administracions a nivell estatal, autonòmic i local. L'Administració està **subjecta a la direcció política** dels diversos governs.

D'aquesta manera, has de saber que el **poder executiu**, que és el que aplica i executa les lleis que s'aproven al Parlament (**poder legislatiu**), és el resultat de la **suma del Govern i de l'Administració**. Ací utilitzarem el concepte Govern Obert per a definir conjuntament els dos àmbits del poder executiu.

En la imatge següent pots comprovar com els poders executiu, legislatiu i judicial formen part del conjunt "**Estat Obert**", l'essència del qual prové d'una societat oberta. La noció **Estat Obert** suma tots els poders de l'Estat (incloent-hi el judicial), de manera que podria considerar-se l'etapa següent: des del Govern Obert a l'Estat Obert. A causa de l'extensió d'aquesta guia docent, aquí ens limitem a la noció de **Govern Obert** (governos i administracions públiques obertes), encara que no has de perdre de vista la connexió amb els altres poders de l'Estat, així com amb la societat en conjunt, ja que aquesta última la formem tots i totes, incloent-hi a tu.

GOVERN OBERT: SOBRE QUÈ ESTEM PARLANT?

El **Govern Obert** és un **model de govern** de les nostres societats que promou la **transparència** de l'actuació dels governs i de les administracions públiques, la **rendició de comptes** per les seues accions, la **participació** de la ciutadania, la **col·laboració** amb altres actors. Tot això està basat en un major diàleg i equilibri entre els qui governen i la resta de la ciutadania.

A continuació es presenta una definició que pots comentar amb el teu docent i amb la resta de la classe, i en la qual destaquen dues finalitats del **Govern Obert**: **millorar la presa de decisions públiques** i **augmentar la implicació de la ciutadania en la gestió dels assumptes públics**.

El **Govern Obert** és un mode d'**interacció sociopolítica**, basat en la **transparència**, la **rendició de comptes**, la **participació** i la **col·laboració**, que instaura una manera de governar més dialogant, amb més **equilibri entre el poder** dels governs i dels governats i, al mateix temps, reconeix a la ciutadania un paper corresponsable. Les finalitats preteses són la **millora en la presa de decisions** i la **implicació dels ciutadans** en la gestió dels assumptes públics mitjançant un **augment del coneixement** i la posada en marxa de la **innovació pública**.

Font: Definició col·laborativa. Debat a la xarxa social NovaGob.

La definició de **Govern Obert** destaca la necessitat d'un **major equilibri entre governants i governats**, així com el **reconeixement d'un paper corresponsable per a la ciutadania**. L'apartat anterior significa que el **Govern Obert** és una manera de governar les societats en la qual hi ha una posició més pròxima entre l'equip de representants que es tria en les eleccions, les persones que treballen en les administracions públiques, i la resta de la ciutadania. A més, la ciutadania, tu, els teus companys i les teues companyes, la família, les amistats, tota la societat, hem d'implicar-nos en el dia a dia del **Govern Obert** perquè siga una realitat.

Context i evolució

La paraula **Govern Obert** va aparèixer al llarg del segle passat com a una idea **que pretenia reduir les zones d'opacitat, no transparents**, d'actuació dels governs i de les administracions públiques, implicant la ciutadania en el control i l'avaluació del seu funcionament. Encara que ha passat temps des d'aquell moment, **actualment estem immersos en una situació molt similar** a la d'aquells anys inicials del **Govern Obert**. L'època que vivim recupera la idea de **Govern Obert** per diversos motius, que en aquell moment inicial tenien lloc, i que podem resumir en la Taula 2.

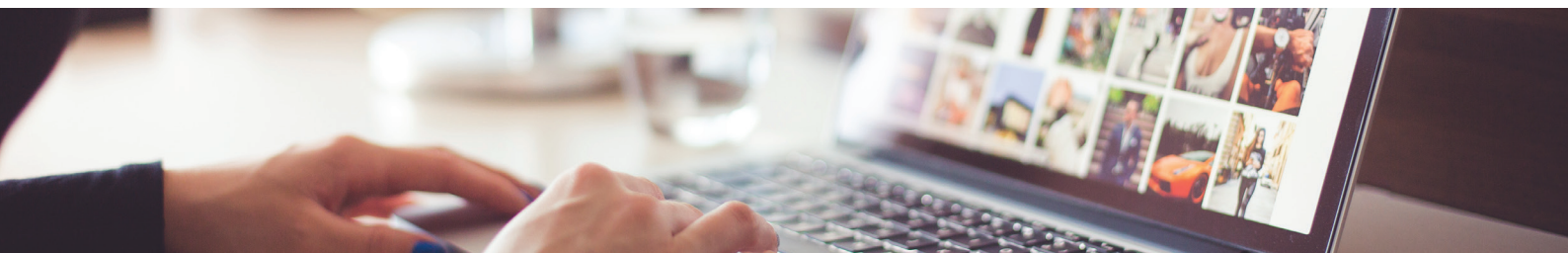

Taula 2. Canvis que promouen el Govern Obert

- Una major actitud a favor de la cultura de la transparència.
- Els problemes de corrupció i el mal ús dels recursos públics tenen més espai en els mitjans de comunicació.
- S'ha difós una cultura participativa en un món cada vegada més connectat.
- Necessitat de col·laboració dels governs i de les administracions públiques amb més actors per a solucionar problemes socials complexos.
- Han aparegut noves formes de comunicació basades en noves tecnologies.
- Estem desenvolupant una societat xarxa a nivell mundial, sobretot gràcies l'ús de les xarxes socials i de les tecnologies de la web 2.0.

Els canvis més recents en el nostre món s'han produït gràcies a noves maneres de comunicar-nos entre els éssers humans. Aquestes noves formes de comunicació tenen origen en la xarxa de xarxes, **Internet**, i el ràpid desenvolupament de l'anomenada "**societat xarxa**", gràcies a l'ús en augment de les **tecnologies de la informació i la comunicació**, així com la utilització de les **xarxes socials** i la **web 2.0**.

Per exemple, els ordinadors, els telèfons mòbils o les **tablets** estan transformant la manera d'estudiar o de treballar i ens permeten fer més activitats a través d'aquestes xarxes de comunicació: participar en un debat entre amics o pares i mares en un canal de **WhatsApp**, contribuir amb una idea per a millorar el poble o la ciutat on visc mitjançant **Twitter** o obtenir informació sobre el que fan els representants polítics del meu Ajuntament en un portal de transparència. I tot això, sense manejar-nos del nostre col·legi o de la nostra casa!

Viquipèdia. Alguna vegada hi has buscat?
Alguna vegada hi has **col·laborat**?

Saps que la Viquipèdia és la major enciclopèdia de coneixement que ha existit en la història de la Humanitat? Dins de la Viquipèdia pots trobar més de 45 milions d'articles, escrits en quasi 300 llengües, elaborats de forma col·laborativa, és a dir, amb l'esforç de persones voluntàries, en diversos llocs del món. T'anيمem perquè localitzes la definició de Govern Obert a la **Viquipèdia** (<https://ca.wikipedia.org/wiki/Vikipedia:Portada>) per a comprovar com s'estructura pel que fa al format i als continguts, i aprofundir més en el tema.

D'altra banda, saps que tu també pots col·laborar en el desenvolupament de la Viquipèdia? Pots elaborar nous articles o millorar els que ja hi ha. Consulta l'article que descriu les dades del teu municipi i afeg, en la pestanya d'"Editar" de la Viquipèdia, les dades que cregues que hi falten, com ara les relatives al nombre de col·legis i d'instituts. Per a fer-ho, crea-hi un apartat d'"Educació" i descriu el nom dels col·legis i la seua història. Si només en coneixes el teu, no et preocupes: comparteix l'article i convida altres alumnes d'altres centres que hi col·laboren. És la millor forma de generar el millor contingut!

Font de la imatge: <https://www.wikipedia.org/>

Per aquestos motius, el ressorgiment actual del **Govern Obert** és inseparable d'un context social, econòmic, cultural o polític en el que les tecnologies són cada vegada més importants i les formes de comunicació s'hi han transformat. Realment, si no fora per moltes d'aquestes noves ferramentes, no podríem parlar de **Govern Obert** de la manera en la que l'estem coneixent en aquest document.

Alhora, el **Govern Obert** és més que la utilització de les tecnologies en els governs i les administracions públiques. Moltes característiques d'un **Govern Obert** es poden aconseguir sense utilitzar tecnologia i depenen de la nostra actitud com a ciutadans i ciutadanes que volem promoure pràctiques democràtiques, però també de la nostra capacitat per a involucrar-nos en els assumptes que són comuns al conjunt de la societat i d'entendre que podem ajudar a qui són representants polítics amb les nostres opinions i accions sobre els temes que afecten les nostres vides.

Principis i valors

El **Govern Obert** és, sobretot, un canvi de **valors**. Aquestos nous valors són com el vent que mou les veles del vaixell que ens condueix al **Govern Obert**, i han d'estar presents en les accions dels governs i de les administracions públiques, així com en les persones que hi treballen i la resta de la societat. Entre els valors més importants que cal desenvolupar per a arribar al **Govern Obert**, hem de destacar-ne els següents:

- Obertura. Evitar l'ocultació del que es du a terme i les conseqüències que té per a altres persones.
- Confiança mútua. Creure en els governs i les administracions públiques, de la mateixa manera que aquestes institucions també han de creure en els ciutadans i les ciutadanes.
- Cooperació. Promoure en tot moment accions i actituds col·laboratives amb altres persones i organitzacions amb la intenció d'aconseguir millors resultats dels que podríem aconseguir actuant de manera individual o aïllada.
- Inclusivitat. Rebutjar aquelles accions que suposen excloure grups de persones per raons socioeconòmiques, de sexe, d'ètnia, de religió, d'idees polítiques o per tindre algun tipus de diversitat funcional.
- Integritat. Actuar sempre amb rectitud, lleialtat, honradesa, imparcialitat i bona fe.
- Innovació. Ser capaç de desenvolupar noves maneres de fer les coses, al marge de com s'han fet en el passat, i explorar formes alternatives de pensar sobre tot allò que ens ocorre al voltant.

LA TRANSPARÈNCIA I LA RENDICIÓ DE COMPTES

Definició

Com ja s'ha avançat abans, la **transparència i la rendició de comptes** són el punt d'inici del nostre camí cap al **Govern Obert**. La **transparència** és un conjunt d'actes mitjançant els quals els ciutadans i les ciutadanes tenen el **dret a conèixer la informació que tenen els governs i les administracions** públiques. Dit d'una altra manera, podem definir l'aplicació de la transparència com el conjunt de **mecanismes pels quals els governs i les administracions públiques han de publicar informació sense que ningú la demane i**, a més, de garantir el **dret d'accés** a una altra informació quan alguna persona o organització ho sol·licita.

D'altra banda, la **rendició de comptes** fa referència a la obligació dels governs i de les administracions públiques a donar explicacions sobre les seues accions i assumir la responsabilitat de les decisions que s'hi adopten. Per aquest motiu, **transparència i rendició de comptes** van juntes: per a poder exigir als governs i a les administracions públiques que siguin responsables de tot el que fan i que de les decisions que adopten és necessari que puguem accedir a totes les dades que tenen. Aquestos dos pilars són essencials per a poder caminar cap a un **Govern Obert**.

Parets de vidre

Per tant, la **transparència** és la manera que té la ciutadania per conèixer què fan els governs i les administracions públiques, així com els **actes i les decisions** que es prenen des dels poders públics. Això s'hi denomina tindre parets de vidre. Imagina ara que l'edifici del teu Ajuntament tinguera parets completament de vidre, transparents, i que tot el que ocorre dins fora visible per al conjunt de persones del teu poble o de la teua ciutat. Això ens ajudaria amb el pilar de la **rendició de comptes**, ja que podríem exigir responsabilitats en casos de mal ús dels recursos públics.

Com trobar o sol·licitar informació

A Espanya hi ha una **Llei de Transparència, Accés a la Informació Pública i Bon Govern** des de l'any 2013. Hi està contemplada tant la publicitat activa a través dels portals web de les administracions com el dret d'accés per part de la ciutadania.

Què és la **publicitat activa**? La publicitat activa respon a l'obligació de publicar certes informacions i dades als portals de transparència de les administracions públiques. Aquesta informació ha d'actualitzar-se de forma periòdica sense que siga necessària una sol·licitud prèvia, de manera que, en qualsevol moment, qualsevol persona pugui accedir-hi amb la confiança que és suficient, rellevant i actualitzada.

Com a **dret d'accés a informació** s'entén la capacitat que tenim com a ciutadans i ciutadanes per a sol·licitar qualsevol informació que vulguem obtenir dels governs i de les administracions públiques a través dels mecanismes que ens ofereix la *Llei de Transparència*, amb els límits que hi estiguen prevists.

Una de les **ferramentes** de les quals disposa les administracions per a fer efectiva la transparència són els anomenats **portals de transparència**. Un portal de transparència és una **pàgina web** que conté tota la informació que l'Administració posa a disposició de la ciutadania. En els portals de transparència podem trobar, entre molta informació: els **pressupostos** de les administracions públiques, els **sous** dels alts càrrecs, els **catàlegs de béns**, els contractes, les **subvencions i els convenis** amb altres administracions públiques o entitats, i així, un llarg etcètera.

Com a exemple de **portals de transparència**, podem mencionar el **Portal de Transparència del Govern d'Espanya**, que disposa de més d'un milió i mig de registres accessibles. També hi ha portals de transparència a cadascuna de les Comunitats i Ciutats Autònomes i a les Administracions Locals.

Portal de Transparència del Govern d'Espanya

Si accedeixes **a través d'aquest enllaç al Portal de Transparència d'Espanya (<http://transparencia.gob.es/>)** podràs comprovar la quantitat de dades i d'informació disponible. Et desafiem a indagar a través del Portal per a identificar els currículums dels Ministres i de les Ministres del Govern. El currículum dels alts càrrecs polítics ha d'estar accessible en els portals de transparència de totes les administracions, i aquesta tasca també la podràs fer tu als portals de transparència de la teua Comunitat Autònoma (podràs trobar-los tots al final d'aquesta guia) o, fins i tot, en el portal del teu Ajuntament. També et convidem a consultar l'agenda pública del dia d'algun alt càrrec, una informació que hi està disponible, i a comparar-la amb la seua activitat a les xarxes socials. Està l'agenda completa en el Portal?

Font de la imatge: <http://transparencia.gob.es/>

Els **portals de transparència** estan constituïts en **diverses seccions**:

- Informació institucional, on podem trobar la informació relativa al govern de la institució.
- Informació normativa, on es troba la legislació d'interès relativa a l'Administració propietària del portal de transparència.
- Informació econòmica, on es troba la informació relativa a pressupostos.

▲ Com exercim el nostre Dret d'accés?

Pot ocórrer que una informació concreta que ens interesse no estiga disponible en el portal de transparència i vulguem exercir-hi el nostre **dret d'accés**. Un exemple molt interessant és el de les notes mitjanes de selectivitat obtingudes en els instituts de cada Comunitat Autònoma. La publicació d'aquestes dades no és obligatòria. No obstant això, diverses Comunitats Autònomes ho han sol·licitat a través del dret d'accés i les administracions autonòmiques les han fet públiques. Fins i tot, de vegades, s'han incorporat definitivament en els Portals de Transparència.

A la part final d'aquesta guia trobaràs els enllaços als portals de transparència de totes les Comunitats Autònomes. Escull el de la teua i intenta conèixer si aquesta dada sobre el tema del qual estem parlant hi està disponible. En cas que no ho estiga, pots exercir-hi el teu dret d'accés a informació sol·licitant-la. Si l'aconsegueixes, comparteix-la amb els companys i les companyes per a veure en quina posició es troba el teu institut.

Per a exercir el **dret de sol·licitud d'informació**, en el portal de transparència, trobarem **formularis o altres formes de contacte**, a través de les quals podrem sol·licitar la informació que necessitem. L'Administració tindrà un **termini de 30 dies** per respondre'ls i proporcionar-nos allò que hem sol·licitat.

I si l'**Administració no respon**? En cas que l'Administració no responga la nostra sol·licitud, podem presentar un **recurs davant el Consell de Transparència competent**. Els consells de transparència són òrgans que trobem a nivell nacional i autonòmic en certes Comunitats Autònomes que s'encarreguen de vetllar per la transparència de les administracions públiques a Espanya i de resoldre aquest tipus de situacions.

El Consell de Transparència i Bon Govern

Si vols sol·licitar qualsevol informació que no es trobe disponible en els portals de transparència de l'Administració corresponent, el Consell de Transparència t'ajudarà a aconseguir-la. En la seua pàgina web pots trobar els detalls per a iniciar el procediment de reclamació per a sol·licitar informació no disponible. També hi pots consultar les resolucions emeses sobre recomanacions de transparència a diverses administracions i a diversos organismes de naturalesa pública. Consulta quina temàtica tracten [algunes d'aquestes resolucions](http://www.consejodetransparencia.es/ct_Home/Actividad/Resoluciones.html) (les pots consultar en aquest enllaç http://www.consejodetransparencia.es/ct_Home/Actividad/Resoluciones.html) i demana a l'Administració que vulgues alguna informació relacionada amb aquestes resolucions declarant que es tracta d'una decisió del Consell de Transparència i Bon Govern. Els consells de transparència en vetllen pel compliment efectiu, també a les Comunitats Autònomes.

Font de la imatge: <http://www.consejodetransparencia.es/>

Castellano | Català | Euskera | Galego | Valencià | English

✓ Ayúdanos a mejorar | Contacta

El Consejo | Te ayudamos | Actividad | Comunicación | Transparencia

04/12/2017
Portales, normativa y desarrollo de la transparencia en España
Toda la transparencia de instituciones y Comunidades Autónomas a un clic

100 Preguntas sobre transparencia

Entrevistas y artículos de la presidenta

Tweets por @ConsejoTBG

ConsejoTranspare...
@ConsejoTBG

12 de diciembre, tercer coloquio.
Esta vez sobre #archivos y #transparencia #coloquiosCTBG
consejodetransparencia.es/ct_Home/comuni...

Agenda
Diciembre 2017

Lu	Ma	Mi	Ju	Vi	Sá	Do
27	28	29	30	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

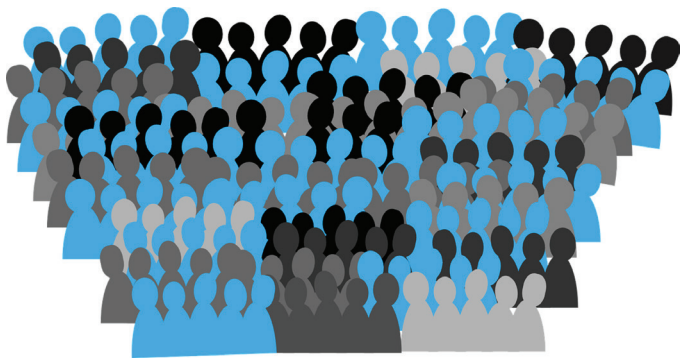
LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Definició

La participació ciutadana és la següent etapa en el nostre camí cap al **Govern Obert**. La **participació ciutadana** pretén involucrar el conjunt de les persones d'una societat en les accions i les decisions que ens afecten. En el passat, s'entenia que el disseny i la posada en marxa de les accions públiques relacionades amb l'educació, l'esport, les biblioteques, el transport públic o els parcs i els jardins era un tema de responsabilitat quasi exclusiva dels representants polítics.

La **participació** en el **Govern Obert** significa canviar aquesta forma d'actuar per a fer partícips a tot el món de les accions que han d'adoptar els governs i posar en marxa les administracions públiques. En definitiva, la **participació ciutadana** involucra tot el món en les polítiques públiques, és a dir, en l'educació, la sanitat, el transport, el medi ambient, etc. Tots són temes que afecten el conjunt de la societat. Amb la participació ciutadana es reforça la posició activa de la ciutadania en la gestió dels assumptes públics.

A través dels **mecanismes de participació**, aconseguirem que la ciutadania expresse la seua **opinió sobre tots els projectes públics** que li

afecten. Però també és important per a permetre als governs i a les administracions públiques adquirir les idees i els coneixements que hui estan dispersos en la societat.

En tot cas, la participació ciutadana ha d'estar ben planificada per a evitar alguns problemes; per exemple, que només hi participen alguns grups de persones o que la participació no derive en canvis reals per a la societat.

Com hi participem?

La principal forma de participació política i la més coneguda és el vot en eleccions. No obstant això, en un context de Govern Obert, la participació va molt més enllà.

D'una banda, la **participació en els assumptes públics sorgeix de la relació entre governs i administracions públiques amb la ciutadania** per a la creació i l'avaluació de les **polítiques públiques** en temes que ens afecten a tots i a totes: l'educació, la salut, el transport, el medi ambient, etc.

Per exemple, es podria dur a terme una sol·licitud perquè l'Administració General de l'Estat approve una llei que impedisca la venda de cotxes altament contaminants. També hi ha la possibilitat de participar en una consulta ciutadana sobre les begudes ensucrades en edat infantil en la que es demane al govern de la Comunitat

Autònoma evitar que els col·legis les incloguen en els menús del menjador d'estudiants.

D'altra banda, la **participació per al disseny de serveis públics intenta incorporar la visió i l'experiència de les persones des de la perspectiva d'usuaris de determinats serveis públics**, com ara un o una estudiant d'un col·legi o d'un institut, una persona malalta que vaja a un centre de salut, o un o una esportista en un poliesportiu municipal. La finalitat d'aquest tipus de participació és **contribuir en el disseny, la redefinició i/o la millora** dels **serveis públics**, és a dir, del col·legi o de l'institut, del centre de salut o del poliesportiu.

Per exemple, un **centre de salut** pot obrir un procés de consulta o un grup de debat amb els veïns del barri per a millorar l'assistència proporcionada. En una d'aquestes reunions, una associació de persones amb mobilitat reduïda pot plantejar la necessitat que totes les entrades i eixides siguin completament accessibles i utilitzen rampes adaptades per a les cadires de rodes.

D'altra banda, els qui dissenyen les activitats d'un **poliesportiu** poden fer una assemblea en la que participen els equips i els clubs del municipi per a conèixer les necessitats de cada esport. D'aquesta manera serà més fàcil planificar els espais i els horaris necessaris per a cada esport en funció de les necessitats detectades. Aquí la participació ciutadana permet una millora en el disseny del servei i mostra que donant veu als ciutadans i a les ciutadanes és possible millorar el rendiment dels governs i de les administracions públiques.

La Participació en el Consell de la Joventut d'Espanya

Com s'ha pogut veure, podem participar a través d'altres vies, com ara òrgans consultius, suggeriments o queixes, dret de petició, etc. Un exemple d'aquest tipus de participació el podem trobar al **Consell de la Joventut d'Espanya** que, a través del III Pla de Govern Obert, està fomentant la interacció entre joves i responsables de les polítiques públiques, tant a nivell nacional com europeu.

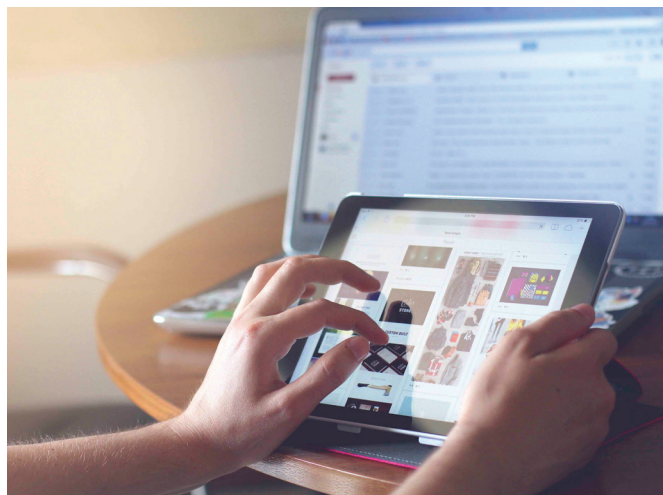
Font de la imatge: <http://www.cje.org/es/>

El Consejo de la Juventud de España (CJE) es una plataforma de entidades juveniles, creada por ley en 1983 y formada por los Consejos de Juventud de las Comunidades Autónomas y organizaciones juveniles de ámbito estatal. Promover la participación de la juventud en el desarrollo político, social, económico y cultural de nuestro Estado en un entorno global es nuestro fin esencial, tal como recoge el artículo 48 de la Constitución Española. En la actualidad 60 entidades juveniles formamos parte de este proyecto común.

En el context actual, **la participació ciutadana pot anar més enllà mitjançant Internet i les xarxes digitals**. En els exemples anteriors, la participació s'entenia de manera presencial: assemblees, reunions, grups de debat, etc. Era necessari estar present en un espai i en un moment concret per a poder participar-hi.

Hui, **Internet** és un espai nou per a la participació ciutadana. La ciutadania disposa de diverses ferramentes que li permeten fer públic qualsevol pensament, proposta, suggeriment, etc., interactuant amb els governs i les administracions públiques i amb altres persones d'igual a igual, en qualsevol lloc i sense la necessitat d'estar-hi presents. En altres paraules, la ciutadania té l'oportunitat de desenvolupar **noves maneres d'acostar-se a les institucions polítiques trencant les regles tradicionals**. Per aquest motiu, és fonamental aprofitar els avantatges que presenten les tecnologies i ser-ne també conscients dels problemes.

Perquè pugues comprendre millor com funcionaria aquesta nova participació ciutadana, cal destacar el treball dels ajuntaments per a promoure la **participació ciutadana** a Internet. Dins de la pàgina web general o en una web especialitzada, alguns ajuntaments permeten als veïns i a les veïnes decidir sobre com gastar els seus diners (seleccionant-ne una d'entre diverses opcions), mentre d'altres duen a terme consultes sobre com reanomenar un carrer o quina opció triar per a rehabilitar una plaça pública. I en aquestos casos, es pot participar des de l'escola, des de la biblioteca o des de ta casa, a qualsevol hora del dia!

Plataformes de Participació Ciutadana a l'Internet

Els ajuntaments espanyols han sigut molt actius a l'hora de desenvolupar plataformes especialitzades a Internet per a la participació ciutadana. N'hi ha molts casos en totes les Comunitats Autònomes i les Províncies, i només és possible destacar-ne ací alguns. Per aquest motiu, s'hi han seleccionat dos de les ciutats espanyoles de major mida: Sevilla i Madrid.

En ambdós casos, l'Ajuntament ha desenvolupat una plataforma especialitzada en Internet (a Sevilla, Decide Sevilla i a Madrid, Decide Madrid) per a promoure la participació ciutadana. Et convidem a accedir, amb el teu docent, a la pàgina web de cadascuna d'aquestes experiències i així descobrir sobre què s'hi està participant i quines oportunitats ofereixen per a la ciutadania.

Font de la imatge: <https://www.sevilla.org/decidesevilla/>

Font de la imatge: <https://decide.madrid.es/>

LA COL-LABORACIÓ

En què consisteix?

La **col·laboració** és la fase final del nostre viatge al **Govern Obert**. La col·laboració es pot entendre com la creació de nous espais de trobada, de diàleg i de treball on participen tots els governs i les administracions públiques, incloent-hi altres organitzacions de la societat civil (ONGs), sindicats i organitzacions empresarials, així com comunitats de ciutadans, de cara a cocrear i coproduir serveis públics. El concepte **col·laboració** se centra en el valor de la **innovació** que, com ja saps, fa referència a fer les coses d'una manera diferent o, fins i tot, a fer coses que abans ni tan sols existien en la imaginació.

Hi ha molts ingredients que pertanyen a la **col·laboració** sota el paraigua del Govern Obert. D'una banda, és important que governs i administracions públiques diferents (Ajuntaments, Comunitats Autònomes i l'Administració General de l'Estat) s'entenguin i desenvolupen solucions comuns que puguin beneficiar el comú de la societat.

D'altra banda, és essencial integrar altres actors socials, ja que els governs i les administracions públiques ja no poden solucionar els problemes socials de manera aïllada a causa de la complexitat creixent. Aquí es tracta de reconèixer que altres actors de la societat, com ara empreses, organitzacions del tercer sector (ONGs), etc., poden contribuir activament en benefici del conjunt de la societat amb idees, propostes i solucions.

Per descomptat, la **col·laboració** no pot entendre's sense la participació de tots i de totes. La ciutadania constitueix el principal actiu de la **col·laboració** per a un **Govern Obert**, en la mesura que qualsevol persona dispose de capacitats, coneixements i saber que puguin ser útils per a solucionar problemes concrets que afecten les nostres societats.

Com pots imaginar, la **col·laboració** per a construir un **Govern Obert** connecta molts actors, coneixements i idees, i això exigeix un canvi cultural profund. L'esforç col·laboratiu, en xarxa i connectat, és un valor en si mateix, i és necessari promoure nous enfocaments per a conèixer els problemes, les metodologies de treball i les pràctiques per a aconseguir solucions innovadores.

En definitiva, la **col·laboració** està composta d'**iniciatives que sorgeixen de la societat civil** per a la generació de **valor públic**, és a dir, que milloren la vida d'una comunitat concreta de ciutadans i de ciutadanes que estan afectats per una problemàtica. Una iniciativa propera a tu, per exemple, podria consistir a crear una comunitat en l'àmbit educatiu per a millorar el rendiment escolar. La col·laboració entre els diversos actors que formarien part de la comunitat (alumnat, professorat, famílies, equip expert, etc.) ens donaria com a resultat un prototip d'innovació que podria ser utilitzat en altres contextos educatius, més enllà del teu col·legi o institut.

Practicant la col·laboració per a descongestionar el trànsit de les ciutats

Un exemple de **col·laboració** podria ser un grup d'ajuntaments que tracten de resoldre una problemàtica comuna, com ara la falta d'ús de les bicicletes al centre de les ciutats per a descongestionar el trànsit de cotxes. Per a tractar d'arribar a una solució, els ajuntaments, a més de treballar connectats a través de la **Federació Espanyola de Municipis i Províncies (FEMP)**, podrien crear una comunitat amb tots els actors afectats per la temàtica (empreses, organitzacions del tercer sector (ONGs), etc.), així com grups de ciutadans afectats (ciclistes, veïns i veïnes del centre de les ciutats, comerciants, etc.), així com experts en mobilitat urbana.

La pràctica de la **col·laboració** suposa imaginar solucions basades en la **innovació**, a fer diferent allò que ja s'ha fet o fer allò que mai s'ha fet abans. Per a dur-ho a terme, cal plantejar propostes de solucions que aconseguisquen millorar el bé comú i que afecten positivament diversos aspectes: el medi ambient, la salut de les persones, la qualitat de vida de les persones que viuen al centre, la sostenibilitat dels comerços de la zona, etc. Com pots imaginar, aconseguir alternatives i idees que posen d'acord tots aquests grups d'actors no és senzill.

Practicant la cocreació

La **cocreació** és la posada pràctica de la **col·laboració**, és a dir, una manera de generar coneixement utilitzant l'experimentació a través de la interacció entre actors institucionals, socials i polítics. Es tracta de posar en pràctica la col·laboració mitjançant metodologies que permeten caminar cap a solucions basades en la **innovació** per a problemes socials reals.

La **cocreació** actua sobre problemes concrets mitjançant assajos de **formes de participació per a analitzar, intervenir i generar solucions**, així com avançar cap a processos de transformació en la conducta dels actors afectats, de manera que s'hi faciliten mirades noves i conjuntes sobre els problemes socials. Així, els esforços de **col·laboració** entre les persones que treballen a les administracions públiques, acadèmiques, sector privat i diverses organitzacions de la societat civil es poden traduir en l'**augment de la legitimitat i la responsabilitat en la gestió dels assumptes públics**.

En definitiva, la **cocreació** es tradueix en l'impuls a la **innovació** oberta, la qual crea nous serveis públics o millora els existents. Aleshores, la **innovació** ha d'entendre's com el conjunt de processos d'elaboració d'aquestes idees noves, juntament amb l'aplicació i la transformació a favor del conjunt de la societat, i **ha d'adaptar-se al context propi de les diverses situacions, organitzacions i persones implicades**. De la mateixa manera, les organitzacions i les persones han d'adaptar-se a noves activitats i resultats que deriven de la innovació.

Laboratoris d'Innovació. Una experiència internacional

Els laboratoris d'innovació pública són espais de cocreació de solucions, i segueixen la idea de col·laboració en el Govern Obert. El Laboratori de Govern de Xile n'és un exemple. Es tracta d'un espai per a generar dinàmiques col·laboratives amb tots els actors afectats per diverses problemàtiques. És important recordar que la pràctica de la col·laboració, així com els processos de cocreació orientats a crear innovacions, estan pautats i necessiten metodologies de treball perquè realment puguin ser efectius.

En la figura inferior pot observar-se el procés metodològic que es du a terme en el Laboratori de Govern de Xile. Aquest model està orientat cap a la gestió de la innovació en serveis públics mitjançant sis etapes que van des de l'exploració d'un problema fins a la generació d'un prototip de solució. Tot el procés implica la intervenció de nombrosos actors.

Modelo de Innovación del Laboratorio de Gobierno, 2016

Font de la imatge: <http://www.lab.gob.cl/>

RESUM

A través d'aquesta guia didàctica hem volgut que t'endinsares en el món del **Govern Obert**. Potser puga paréixer un poc distant en un principi, però esperem que ara consideres que és un tema que t'afecta d'una manera molt directa i propera. El **Govern Obert** és una filosofia, una nova forma de governar les nostres societats i entendre els governs i les administracions públiques, basada en la **transparència**, la **rendició de comptes**, la **participació** i la **col·laboració**, amb la finalitat d'aprofitar el coneixement de la ciutadania per a implicar-la en la millora de les nostres societats. És un viatge per etapes que requereix involucrar tota la societat, i a tu, també. Volem que, a partir d'ara, tu també et sumes a la comunitat del **Govern Obert**. Et necessitem.

CONSTRUIREM UN INSTITUT OBERT

Fins ara hem vist la part més teòrica i conceptual, encara que amb alguns exemples pràctics, del **Govern Obert**. Ara iniciarem la pràctica dels principis del **Govern Obert** mitjançant l'exercici a l'aula i, en concret, al teu Institut. Com introduïm els valors del **Govern Obert** als centres educatius? O, més ben dit, com apliquem en la pràctica el **Govern Obert** al teu institut?

El teu institut disposa d'un conjunt d'òrgans que s'encarreguen de

"governar": l'equip de direcció del centre –format per la direcció, la secretaria i el despatx del cap d'estudis–; el claustre del professorat –format pel conjunt de professores i professors– i el consell escolar –format per professorat, mares i pares d'alumnes, representants de treballadors d'administració i serveis, alumnat i representants de l'ajuntament on està situat el centre.

En els apartats següents t'expliquem com pots tindre un **Institut Obert**. És a dir, volem que l'activitat del teu Institut es faci amb transparència, que les persones que el "governen" reten comptes de les seues accions, que el conjunt de l'alumnat i del professorat participe en les decisions que es prenguen i que altres actors i institucions col·laboren per a millorar el servei públic que s'hi presta: l'educació.

Seguidament, t'oferim un conjunt d'accions enfocades a aquests assumptes, i uns passos que hauràs de desenvolupar per a aconseguir els teus objectius.

Per a tindre un Institut transparent...

Recorda que la **transparència** ens permet obtenir la informació que necessitem d'una Administració Pública. En aquest cas, ens centrem en el teu mateix Institut. Per a aconseguir un Institut transparent has de tindre en compte que hi ha una llei sobre transparència que limita la informació que en podem sol·licitar. No obstant això, hi ha molta informació que sí podem sol·licitar per a usar-la i reutilitzar-la.

Seguidament, t'expliquem els tres passos bàsics per a aconseguir un Institut transparent: en primer lloc, seleccionar la informació;

després, sol·licitar la informació que necessitem; i finalment, estudiar-la i reutilitzar-la en el context que corresponga.

▲ Pas 1: Tria la informació

Per a començar, seria interessant elaborar un catàleg amb la informació de l'Institut que pugues necessitar. Un Institut disposa de molta informació i, per aquest motiu, és essencial conèixer què volem sol·licitar-hi i quines dades són interessants. Com a exemple, podem sol·licitar la programació general anual del centre (que conté les programacions de les diverses matèries que s'hi estudien), el projecte educatiu de l'institut (que explica el projecte del centre amb l'alumnat i les seues famílies), els resultats acadèmics del centre (notes mitjanes per curs i taxes de suspensos), el nombre d'alumnes per aula, el nombre de professores i professors o els pressupostos anuals del centre i els assumptes als quals es destinen aquests recursos.

▲ Pas 2: Sol·licita la informació

Una vegada tingues clares les dades que necessitaràs, sol·licita-les a través d'un document escrit i presenta'l al teu centre. Per a fer-ho, pots exposar que t'empares en la Llei de Transparència. Recorda que hi ha límits en l'accés a la informació quan es tracten dades personals. També has de tindre en compte que hi ha informació complexa que necessita temps per a ser recopilada.

▲ Pas 3: Estudia i reutilitza la informació

Quan tingues les dades ja pots utilitzar-les per a conèixer el nivell

acadèmic del teu centre, quants i quantes alumnes hi sou, quin és el professorat disponible o quina és la programació anual del centre. L'estudi d'aquesta informació et permetrà conèixer millor el teu Institut i ser més conscient de les virtuts i dels temes que s'hi puguin millorar. A més, podries reutilitzar aquesta informació si la compares amb altres instituts del teu municipi.

En cas que hi haja alguna dada que no et faciliten, pots demanar al Consell de Transparència que intervinga perquè empare el teu dret de sol·licitud d'informació. Aconseguir un Institut transparent no és difícil, però es tracta d'un procés que necessita interès per part de tots i una aposta forta per part del centre.

Per a tindre un Institut participatiu...

La **participació** pot veure's reflectida en certs processos i en diverses activitats dins del teu Institut. Actualment hi ha diversos processos a través dels quals l'alumnat pot exercir el seu dret a participació. No obstant això, amb la finalitat de construir un Institut obert, volem fomentar que la participació vaja més enllà.

Podem exercir una participació en un procés electoral per a Delegat o Delegada de classe o al Consell Escolar. Altres vies menys conegudes podrien ser la participació en processos per a elegir la data dels exàmens o proposar una classe de reforç sobre algun tema concret. Ambdues són formes de participació totalment vàlides.

Què hem de fer per a aconseguir un Institut participatiu? Primerament, identificar on hi ha casos de participació actualment i on podrien haver-hi a partir d'aquest moment. En segon lloc, cal definir la forma de participació: els mecanismes, mitjans, etc. Finalment, i encara que puga paréixer una obvietat, cal participar-hi! Si no hi participes, el treball que has fet fins al moment no tindria cap sentit.

▲ Pas 1: Identifica on existeix participació i on en podria haver-hi a partir d'ara

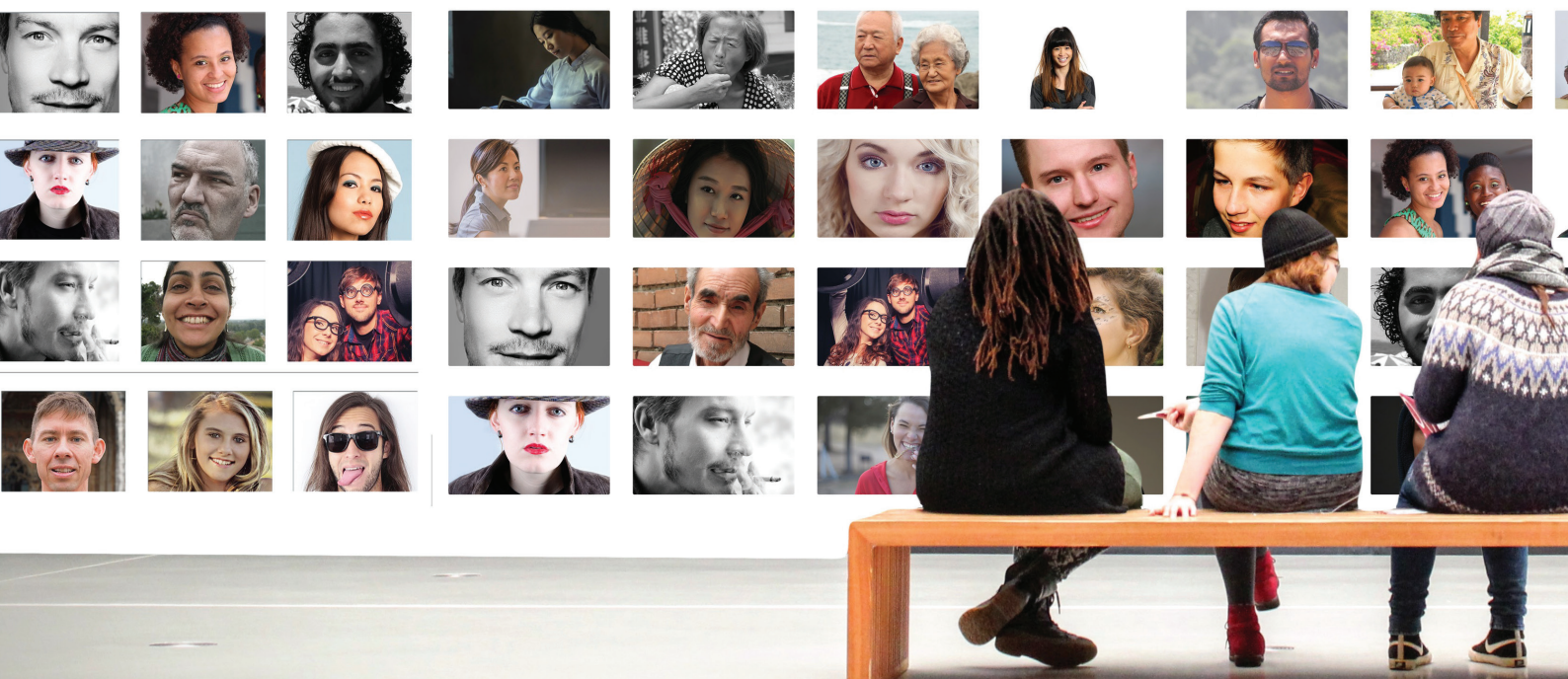
Primerament, has d'identificar la participació que ja hi ha al teu Institut. És habitual que es faci un procés d'elecció entre l'alumnat per triar el Delegat o la Delegada de classe, així com la persona que represente els estudiants en el Consell Escolar. Així mateix, també es pot considerar com a participació convencional formar part d'una associació d'estudiants o similar. No obstant això, cal tindre en compte que la participació va molt més enllà. Per aquest motiu, pensa com podem aplicar-la a altres àmbits: elecció del viatge de final de curs, prendre decisions en nom de la classe o presentar queixes o suggeriments a la direcció del centre.

▲ Pas 2: Planteja la forma de participació

Hi ha alguns processos participatius la regulació dels quals determina la forma de participar. Per exemple, en unes eleccions a Delegat o Delegada de classe o per al Consell Escolar, la participació es du a terme a través d'una votació secreta amb urnes. No obstant això, podem plantejar noves formes de participació, com ara enquestes in línia, fòrums de debat o reunions programades per deliberar i decidir de forma conjunta.

▲ Pas 3: Participa!

Sembla obvi, però independentment del motiu i de la forma de participació, cal que intervingues i formes part del procés de presa de decisions. Si no hi participes, altres ho faran i decidiran per tu. Per tant, no perdes l'oportunitat i exerceix-ne el teu dret de manera activa.

Per a tindre un Institut col·laboratiu...

La col·laboració entre l'alumnat, el professorat i el personal de l'Institut amb altres agents socials, com ara altres Instituts, l'Ajuntament, associacions veïnals, ONGs, empreses o altres organitzacions públiques i privades, pot revertir en diverses millores per a l'educació. Un exemple seria l'organització de conferències sobre seguretat per part de cossos policials i, per a dur-la a terme, caldria la col·laboració entre el centre i el cos de policia corresponent; impartir classes extraescolars en diverses matèries no previstes en el currículum escolar, com ara dansa, natació, pintura, teatre, etc. En aquest cas, caldria establir un procediment de col·laboració amb ONGs o empreses que proporcionen aquestos serveis.

També pot haver-hi col·laboració a un nivell intern, per exemple, entre grups. Potser la millor forma d'organitzar un final de curs siga a partir de la col·laboració entre professorat, alumnat de grups diferents i representants de mares i pares d'alumnes. En aquest sentit, un bon exemple de col·laboració seria el mateix Consell Escolar, format pel professorat, les mares i els pares d'alumnes, l'Ajuntament i l'alumnat. Com podem dur a terme aquest procés en altres àmbits?

▲ Pas 1: Identifica un problema on pugen sorgir espais per a la col·laboració

A més de l'exemple del Consell Escolar, hi ha uns altres àmbits on la col·laboració és possible i, en nombroses ocasions, altament necessària. Has de detectar les qüestions en les quals seria recomanable la col·laboració. Com hem vist abans, en l'organització d'un viatge, en els actes de final de curs, en la gestió d'activitats extraescolars o en la realització de jornades o cursos al centre escolar. Recorda que la innovació té un paper essencial en la col·laboració.

▲ Pas 2: Identifica quins actors són necessaris per a la col·laboració i on es durà a terme

Per a cada problema serà necessària la col·laboració de diversos actors: un agent social, una associació veïnal, una ONG, una empresa, un grup de ciutadans, professorat, etc. Per aquest motiu, has de tindre clar quines persones o organitzacions estaran presents en l'espai de col·laboració i com s'hi configuraran: a través de reunions periòdiques, en fòrums d'Internet o un conjunt de tot. Et recomanem que, abans de decidir-ho, elabores un document sobre el procés de col·laboració en el qual inclogues tots aquestos detalls. La bona organització en un procés com aquest és fonamental perquè siga un cas d'èxit.

▲ Pas 3: Posant en marxa la col·laboració

La col·laboració implica que, una vegada detectat el problema i els actors que participaran en el procés, tot es pose en marxa. Amb l'ajuda del professorat i de la resta dels companys i de les companyes, seràs capaç de col·laborar si aconsegueixes pensar en noves maneres de solucionar el problema o en noves vies en les quals altres actors (mares/pares, Ajuntament, associació veïnal, etc.) intervenen en la situació.

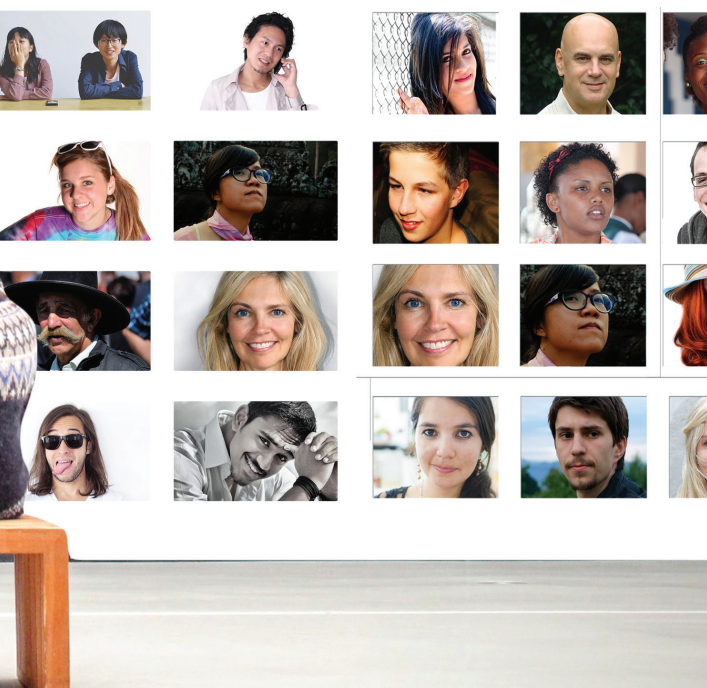
El resultat d'un procés de col·laboració hauria de ser una manera innovadora, nova i diferent de solucionar un problema. Una vegada s'ha decidit la forma de construir el resultat de la col·laboració, arriba l'hora de les conclusions. Hauran de ser compartides i construïdes pel conjunt d'actors participants i hauran de ser posades en comú per considerar-les adequades. Seguidament, cal procedir a l'anàlisi dels resultats, és a dir, conèixer si el procés ha sigut positiu i si necessita modificacions per a millorar.

Ja tenim un Institut Obert. I ara, què?

Al teu Institut ja s'han dut a terme els anteriors processos d'implementació de **Govern Obert**. Què ocorre ara? Ha esdevingut un centre en el qual les decisions són compartides per tota la comunitat educativa i per tots els agents relacionats:

- es tracta d'un Institut transparent, que posa a disposició de la ciutadania tota la informació i, d'aquesta manera, es facilita la rendició de comptes;
- ha esdevingut un Institut participatiu, en el qual la presa de decisions es fa de forma conjunta;
- ha esdevingut un Institut col·laboratiu, en el qual s'involucra a l'alumnat i les seues famílies, així com a la comunitat educativa i a la societat en general, en la solució de problemes.

En definitiva, s'hi han aplicat canvis enfocats perquè el **Govern Obert** estiga present i que puga transformar la forma de governar els centres educatius, en particular, i les administracions públiques, en general.

RECURSOS: PER A SABER-NE MÉS

Si vols aprofundir en el coneixement del **Govern Obert**, en exemples d'èxit, iniciatives o en altres documents d'interès, ací tens un llistat amb el que pots treballar.

Recursos electrònics

▲ Portals de transparència:

- Portal de Transparència de l'Administració General de l'Estat
<http://transparencia.gob.es/>
- Portal de Transparència d'Andalusia
<http://www.juntadeandalucia.es/transparencia.html>
- Portal de Transparència d'Aragó
<http://transparencia.aragon.es/>
- Portal de Transparència d'Astúries
www.asturias.es/transparencia
- Portal de Transparència de Cantàbria
<https://transparencia.cantabria.es/es/inicio>
- Portal de Transparència de Castella-La Manxa
<http://transparencia.castillalamancha.es/>
- Portal de Transparència de Castella i Lleó
<https://gobiernoabierto.jcyl.es>
- Portal de Govern Obert de Catalunya
<https://governobert.gencat.cat/ca/transparencia/index.html>
- Portal de Transparència de Ceuta
<https://ceuta.transparencialocal.gob.es/>
- Portal de Transparència de la Comunitat Valenciana
<http://www.gvaoberta.gva.es>
- Portal de Transparència d'Extremadura
<http://gobiernoabierto.gobex.es/transparencia/>
- Portal de Transparència de Galícia
<https://transparencia.xunta.gal>
- Portal de Transparència de les Illes Balears
<http://www.caib.es/sacmicrofront/home.do?mkey=M1102141103432671913&lang=es>
- Portal de Transparència i de Govern Obert de les Illes Canàries
<http://www.gobiernodecanarias.org/transparencia/>
- Portal de Transparència de La Rioja
<http://www.larioja.org/portal-transparencia/es>
- Portal de Transparència de la Comunitat de Madrid
<http://www.madrid.org/es/transparencia/>
- Portal de Transparència de Melilla
https://sede.melilla.es/melillaPortal/transparencia/se_principal1.jsp?language=es&codResi=1
- Portal de Transparència de Múrcia
<http://transparencia.carm.es/>
- Portal de Transparència de Navarra
<http://www.gobiernoabierto.navarra.es/es/transparencia>

- Portal de Transparència del País Basc
<http://www.gardena.euskadi.eus/inicio/>
- Aliança per al Govern Obert (Open Government Partnership)
<https://www.opengovpartnership.org/>
- Portal de Transparència del Poder Judicial
<http://bit.ly/2lm4RvB>
- Portal de Participació Ciutadana de l'Ajuntament de Madrid
<https://decide.madrid.es/>

▲ Portals de Dades Obertes

- Portal de Dades Obertes del Govern d'Espanya
<http://datos.gob.es/>
- Portal de Dades Obertes de la Unió Europea
<https://data.europa.eu/euodp/es/data/>

▲ Portals de Consells de transparència:

- Portal del Consell de Transparència d'Espanya
http://www.consejodetransparencia.es/ct_Home/index.html
- Portal del Consell de Transparència d'Andalusia
<http://www.ctpdandalucia.es/es>
- Portal del Consell de Transparència d'Aragó
<http://transparencia.aragon.es/CTAR>
- Portal del Consell de Transparència d'Astúries
http://www.consejodetransparencia.es/ct_Home/transparencia/transparencia-en-espanya/asturias.html
- Portal del Consell de Transparència de Cantàbria
http://www.consejodetransparencia.es/ct_Home/transparencia/transparencia-en-espanya/Cantabria.html
- Portal del Consell de Transparència de Castella-La Manxa
http://www.consejodetransparencia.es/ct_Home/transparencia/transparencia-en-espanya/castillalamancha.html
- Portal del Consell de Transparència de Castella i Lleó
<https://www.procuradordelcomun.org/>
- Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la informació Pública
<https://www.gaip.cat/ca/inici/>
- Portal del Consell de Transparència de Ceuta
http://www.consejodetransparencia.es/ct_Home/transparencia/transparencia-en-espanya/ceuta.html
- Portal del Consell de Transparència de Comunitat Valenciana
<http://www.conselltransparencia.gva.es/>
- Portal del Consell de Transparència d'Extremadura
http://www.consejodetransparencia.es/ct_Home/transparencia/transparencia-en-espanya/extremadura.html

- Portal del Consell de Transparència de Galícia
<http://www.valedordopobo.gal/es/el-valetor-do-pobo-organo-de-control-de-la-transparencia/>
- Portal del Consell de Transparència de les Illes Balears
<https://www.caib.es/sites/informaciopublica/ca/inici/?campa=yes>
- Portal del Consell de Transparència de les Illes Canàries
<https://www.transparenciacanarias.org/>
- Portal del Consell de Transparència de La Rioja
http://www.consejodetransparencia.es/ct_Home/transparencia/transparencia-en-espanya/larioja.html
- Portal del Consell de Transparència de la Comunitat de Madrid
http://www.consejodetransparencia.es/ct_Home/transparencia/transparencia-en-espanya/madrid.html
- Portal del Consell de Transparència de Melilla
http://www.consejodetransparencia.es/ct_Home/transparencia/transparencia-en-espanya/melilla.html
- Portal del Consell de Transparència de Múrcia
<http://transparencia.carm.es/consejo-de-la-transparencia-de-la-region-de-murcia>
- Portal del Consell de Transparència de Navarra
<http://www.gobiernoabierto.navarra.es/es/consejo-transparencia/consejo-transparencia-navarra>
- Portal del Consell de Transparència del País Basc
<http://www.gardena.euskadi.eus/transparencia/-/derecho-de-acceso-a-la-informacion-publica/>

Publicacions

- III Pla d'Acció de Govern Obert d'Espanya (2017). Disponible en: http://transparencia.gob.es/transparencia/transparencia_Home/index/GobiernoParticipacion/Gobierno-abierto/IIIPlan.html
- Carta Iberoamericana de Govern Obert (2016). Disponible en: https://www.sfp.gov.py/sfp/archivos/documentos/CIGA_2016%20final_knowtdh9.pdf
- Observatori Nacional de les Telecomunicacions i de la Societat de la Informació (2013). Estudi de la Demanda i l'Ús de Govern Obert a Espanya. Disponible en: http://www.ontsi.red.es/ontsi/sites/ontsi/files/demanda_y_uso_de_gobierno_abierto_en_espana.pdf
- Criado, J. Ignacio; i Ruvalcaba, E. (2017) ¿Qué es y qué se entiende por Gobierno Abierto? Análisis de la percepción e implementación del Gobierno Abierto en el ámbito local español. Disponible: <http://bit.ly/2zTh3yq>
- VV.AA. (2014). Guia pràctica per obrir Governos. Manual d'Open Government per a governants i ciutadans. Disponible en: [http://www2.congreso.gob.pe/sicr/cendocbib/con4_uibd.nsf/F0CE9C642E7BC17205257F1400075324/\\$FILE/get_file.pdf](http://www2.congreso.gob.pe/sicr/cendocbib/con4_uibd.nsf/F0CE9C642E7BC17205257F1400075324/$FILE/get_file.pdf)
- Xarxa d'Innovació Pública. (2014) 42 voces sobre el Gobierno Abierto. Disponible en: <http://www.xarxaip.cat/wp-content/uploads/2014/05/42-voces1.pdf>


```
margin-bottom: 20px;  
margin-bottom: 20px;  
margin-bottom: 20px;  
margin-bottom: 20px;
```

Unknown property 'justify-content', Line 86, Column 11

TÍTULO: GUIA DIDÀCTICA. GOVERN OBERT. EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGÀTORIA

“Este documento no es una traducción oficial. Aunque se ha procurado garantizar que esta versión corresponda a los textos originales, la única versión oficial es el texto en castellano disponible en el sitio web del INTEF y en el Portal de Transparencia de la Administración General del Estado”

Publicación incluida en el programa editorial del Ministerio de Política Territorial y Función Pública

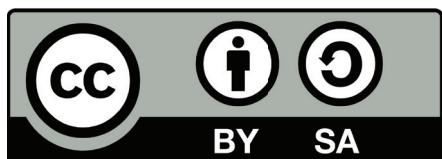
Edita:

© Ministerio de Política Territorial y Función Pública

Ministerio de Educación y Formación Profesional

NIPO: 277-19-009-8 En línea

NIPO: 847-19-029-0 En línea

Imprime:

Subdirección General de Recursos, Publicaciones y Documentación
Ministerio de Política Territorial y Función Pública

